

SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. Fakss: 67830770. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS

PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2021. gada 18. augustā

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneši Artūrs Kučs un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 137/2021),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumu Nr. 360 „Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” 14. un 14.¹ punktu, 14.⁶ 5., 14.⁶ 11., 14.⁹ 6. un 14.¹⁰ 1. apakšpunktu, 20.⁵ punktu, 32.⁷ 2.10., 32.⁷ 11.7.7., 32.⁷ 11.12.6.1., 32.⁷ 11.13.5.1., 32.⁷ 16.2.3., 32.⁷ 18.2. un 32.¹² 1. apakšpunktu un 38.²⁷ punktu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošiem Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas 2021. gada 27. janvāra rezolūcijas Nr. 2361 (2021) (turpmāk – Rezolūcija Nr. 2361) 7.3.1. un 7.3.2. apakšpunktam, Konvencijas par cilvēktiesību un cieņas aizsardzību bioloģijā un medicīnā: Konvencijas par cilvēktiesībām un biomedicīnu 1. un 2. pantam, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas Pirmā protokola 2. pantam, Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas (turpmāk – Deklarācija) 7. pantam, 20. panta pirmajai daļai un 26. panta pirmās daļas trešajam teikumam, kā arī Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 89., 91., 106. panta pirmajam teikumam un 111. panta pirmajiem četriem vārdiem un spēkā neesošiem no pieņemšanas brīža.

2. Apstrīdētās normas citstarp paredz pulcēšanās ierobežojumus un sporta, izglītības un ēdināšanas pakalpojumu sniegšanas nosacījumus, lai ierobežotu Covid-19 infekcijas izplatību. Tāpat apstrīdētās normas paredz Covid-19 infekcijas izplatības ierobežojumu atvieglojumus personām, kurām ir sadarbspējīgs vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts, kas apliecina, ka persona ir vakcinēta pret Covid-19 infekciju un ir pagājušas četrpadsmit dienas pēc pilna vakcinācijas kursa pabeigšanas ar Eiropas Zāļu aģentūras vai līdzvērtīgu regulatoru reģistrētām vai Pasaules Veselības organizācijas atzītām vakcīnām atbilstoši vakcīnas lietošanas instrukcijai vai no divdesmit divām līdz deviņdesmit dienām pēc vakcīnas „Vaxzevria” pirmās devas saņemšanas un uzreiz pēc „Vaxzevria” otrās devas saņemšanas vai persona ir pārslimojusi Covid-19 infekciju.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu kolēģija var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu atbilstību Satversmei, savukārt saskaņā ar šā panta 6. punktu – lietas par Latvijas nacionālo tiesību normu atbilstību tiem Latvijas noslēgtajiem starptautiskajiem līgumiem, kuri nav pretrunā ar Satversmi.

Saskaņā ar Eiropas Padomes statūtu 22. pantu Eiropas Padomes Parlamentārā asambleja ir padomdevēja institūcija, kas izdod rekomendācijas. Tādējādi Rezolūcija Nr. 2361 ir rekomendācija, nevis starptautisks līgums. Līdz ar to pieteikumā ietvertie prasījumi par apstrīdēto normu atbilstību Rezolūcijas Nr. 2361 7.3.1. un 7.3.2. apakšpunktam nav piekritīgi Satversmes tiesai.

Valstis, kas pievienojušās Deklarācijai, apņēmušās ievērot tajā noteiktos principus, taču Deklarācija nav starptautisks līgums. Līdz ar to pieteikumā ietvertie prasījumi par apstrīdēto normu atbilstību Deklarācijas 7. pantam, 20. panta pirmajai daļai un 26. panta pirmās daļas trešajam teikumam nav piekritīgi Satversmes tiesai.

Savukārt pārējie pieteikumā ietvertie prasījumi ir piekritīgi Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic: konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa minēto uzskatu pamatot.

Atbilstoši Satversmes tiesas likumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir noteiktas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*). Lai nošķirtu gadījumus, kad persona konstitucionālo sūdzību iesniedz nolūkā aizstāvēt savas tiesības, no gadījumiem, kad persona to dara vispārības labā, nepietiek ar konstatāciju, ka persona pieder pie grupas, uz kuru tiesību norma attiecas. Iesniedzot konstitucionālo sūdzību, pieteikuma iesniedzējam jānorāda objektīvi pārbaudāmi fakti, kas raksturo viņa pamattiesību aizskārumu un ļauj konstatēt tā rašanās brīdi (*sal. sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 16.3. un 22.3. punktu*).

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs nav vakcinējies pret Covid-19 infekciju. Saskaņā ar apstrīdētajām normām Pieteikuma iesniedzējs citastarp nevarot piedalīties sporta treniņos iekštelpās. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētās normas veicina sabiedrības šķelšanos un tām nav leģitīma mērķa, jo vakcinācijas efektivitāte neesot pierādīta.

Pieteikumā ir citētas tiesību normas un pausts Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par to saturu, kā arī vispārīgi norādīts uz apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām. Tomēr pieteikumā nav norādīti objektīvi pārbaudāmi fakti, kas raksturotu tieši Pieteikuma iesniedzējam ar apstrīdētajām normām radīto pamattiesību aizskārumu un ļautu konstatēt tā rašanās brīdi. Proti, pieteikumā nav norādīts, kad un kā katra apstrīdētā norma ir kļuvusi attiecināma uz Pieteikuma iesniedzēju un kādas tieši nelabvēlīgas sekas katra šī norma ir viņam radījusi. Tādējādi nav konstatējams tādu apstākļu kopums, kas ļautu Satversmes tiesai pārliicināties par to, ka apstrīdētās normas rada nelabvēlīgas sekas, tas ir, aizskārumu, tieši Pieteikuma iesniedzējam.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 1. un 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 137/2021).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kusiņš